

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1363/2567

นาย พ. โจทก์ นางสาว น. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 274, ป.วิ.พ. มาตรา 275, ป.วิ.พ. มาตรา 277

ย่อ / หลักกฎหมาย

ป.วิ.พ. มาตรา 274 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาร้องขอให้มีการบังคับคดี หากลูกหนี้ตามคำพิพากษามีได้ปฏิบัติตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษา ด้วยการยื่นคำร้องขอฝ่ายเดียวต่อศาลตามมาตรา 275 วรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ในการบังคับคดีดังกล่าว เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวเพื่อให้ศาลทำการไต่สวนว่า ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดีมากกว่าที่ตนทราบ หรือมีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดีแต่ไม่ทราบว่าทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่หรือเก็บรักษาไว้ที่ใด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินใดเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษามาตรา 277 วรรคหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสมาถยื่นคำขอฝ่ายเดียวให้ศาลทำการไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาก่อนมีการขอให้บังคับคดีได้ เมื่อคดีนี้ โจทก์ยังไม่ได้ยื่นคำขอต่อศาลให้มีการบังคับคดีจึงไม่อาจยื่นคำขอให้ศาลออกหมายเรียกจำเลยมาไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยได้ ทั้งยังเป็นหน้าที่ของโจทก์ที่จะต้องสืบหาทรัพย์สินของจำเลย เพื่อดำเนินการบังคับคดีต่อไปด้วยตนเอง

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 10,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินจำนวนดังกล่าว นับแต่วันที่ 8 มกราคม 2552 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่ทั้งนี้ดอกเบี้ยถึงวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2558) ต้องไม่เกินที่โจทก์ขอ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ คดีถึงที่สุด จำเลยไม่ชำระหนี้ โจทก์ขอศาลออกคำบังคับให้จำเลยปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นภายใน 15 วัน นับแต่วันที่รับคำบังคับ จำเลยลงชื่อรับคำบังคับไว้ด้วยตนเอง แต่จำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์ยื่นคำขอให้ศาลชั้นต้นออกหมายเรียกจำเลยในฐานะลูกหนี้ตามคำพิพากษามาไต่สวนตามคำร้องลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2565 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า มีการส่งคำบังคับให้แก่จำเลยแล้วเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2558 หากจำเลยไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษา โจทก์ขอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่จำเลยมีต่อบุคคลภายนอกเพื่อขายทอดตลาด และนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ แต่ไม่มีบทกฎหมายใดให้อำนาจศาลออกหมายเรียกลูกหนี้มาทำการไต่สวนได้ตามคำร้องของโจทก์ จึงให้ยกคำขอ โจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นและในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ว่า โจทก์เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีอำนาจขอให้ศาลออกหมายเรียกจำเลยลูกหนี้ตามคำพิพากษามาเพื่อการไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่า โจทก์มีหน้าที่สืบทรัพย์ของจำเลยจึงมีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อศาลออกหมายเรียกจำเลยมาไต่สวนได้ หากไม่เป็นผล โจทก์จึงค่อยดำเนินการขั้นตอนต่อไปโดยขอให้ศาลตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อไต่สวนสืบทรัพย์ของจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 276 นั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความแพ่ง มาตรา 274 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ชำระหนี้ (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) ไม่ได้ปฏิบัติตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีหรือบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ชำระหนี้ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ชอบที่จะร้องขอให้มีการบังคับคดีโดยวิธียึดทรัพย์สิน आयुद्धिथिरीกร้อง หรือบังคับคดีโดยวิธีอื่นตามบทบัญญัติแห่งภาคนี้ภายในสิบปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง..." มาตรา 275 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะขอให้มีการบังคับคดี ให้ยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลให้บังคับคดีโดยระบุให้ชัดเจนซึ่ง (1) หนี้ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษายังมิได้ปฏิบัติตามคำบังคับ (2) วิธีการที่ขอให้ศาลบังคับคดีนั้น" และมาตรา 277 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในการบังคับคดี ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดีมากกว่าที่ตนทราบ หรือมีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดีแต่ไม่ทราบว่าทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่หรือเก็บรักษาไว้ที่ใด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินใดเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือไม่ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องเพื่อให้ศาลทำการไต่สวนได้" บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาร้องขอให้มีการบังคับคดีถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามิได้ปฏิบัติตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษา โดยการยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลให้บังคับคดีโดยระบุให้ชัดเจนซึ่ง (1) หนี้ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษายังมิได้ปฏิบัติตามคำบังคับ (2) วิธีการที่ขอให้ศาลบังคับคดีนั้น ทั้งนี้ ในการบังคับคดีดังกล่าว เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวเพื่อให้ศาลทำการไต่สวนว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดีมากกว่าที่ตนทราบ หรือมีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดี แต่ไม่ทราบว่าทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่หรือเก็บรักษาไว้ที่ใด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินใดเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือไม่ แต่กฎหมายหาได้บัญญัติให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสายยื่นคำขอฝ่ายเดียวให้ศาลทำการไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาก่อนมีการขอให้บังคับคดีไม่ เมื่อโจทก์ยังมิได้ยื่นคำขอต่อศาลให้มีการบังคับคดีจึงไม่อาจยื่นคำขอให้ศาลออกหมายเรียกจำเลยมาไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยได้ ทั้งยังเป็นหน้าที่ของโจทก์ที่ต้องสืบหาทรัพย์สินของจำเลยเพื่อดำเนินการบังคับคดีต่อไปด้วยตนเอง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษามาชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

นพรัตน์ ชลวิทย์ · กัมปนาท วงษ์นรา · ธนาคม ลิ้มภักดี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1363/2567>